
Nabateus

Autor:

Data de publicació: 03-07-2021

[Anar a la navegació](#)

[Anar a la cerca](#)

Petra ('pedra'), la capital nabataeana esculpida a la roca.

Teatre Petra esculpit a la roca.

Els nabataeans constitueixen un antic poble ishmaelita, l'activitat de la qual va tenir lloc especialment al sud i l'est de la regió palestina (ara a Israel i Jordània). La capital, la major part del temps, era Petra, que es troba a 80 km al sud-est del mar Mort. El seu període de major esplendor abasta des del segle IV aC.C. fins al primer .C. La ciutat de Petra es va dividir entre les dues ribes del riu Wadi Musd, una vall encajonada entre roques altes. Magatzem municipal de les mercaderies que venien d'Aràbia, l'Índia i el Mar Roig, van ser traslladats en llargues caravanes per les rutes comercials de l'època. La possessió dels principals enclavaments pels quals passaven aquestes rutes era un dels objectius dels nabataeans. Palmira, al nord, va ser la capital del regne nabataeà sota el regnat de la famosa reina Zenòbia, entre els anys 266 i 272.C. Una altra de les seves ciutats al centre de la ruta comercial va ser la ciutat de Bosra.

La majoria dels historiadors identifiquen els nabataeans amb la tribu de Nebayot. És per això que estan relacionats amb Ishmael de qui era el fill (vegeu Gènesi 25.13, 28.9 i 36.3; i 1 Par 1.29). També es presumeix que eren àrabs de Qatan. Pertanyien al grup d'aramaeans contra els quals Tiglatpileser III va lluitar (745-727 aC.C.).

Ashurbanipal també va lluitar contra ells cap al 640.C aC. Units al poble de Qedar es van resistir, comandats pel cap àrab Uabé, fill del vell Házá'il. En aquest moment eren eminentment nòmades i la llei vigent entre ells els prohibia plantar

blat, plantar arbres o construir cases. Així van mantenir l'esperit transhumant que era el seu.

Al voltant del 312 aC. C., Antígon –sobirà de Síria i Fenícia–va emprendre una campanya contra els nabataeans, que es van refugiar a Petra. Allà van gaudir de la independència, sobretot en el moment de major debilitat dels selèucids. La ciutat comercial més important va ser a Hegra (avui Madain Saleh), on les rutes del Golf Pèrsic travessen Hai'l i Teima, Iemen, Yatrib, el Mar Roig, Leuke Kome, a la desembocadura de Wadi el-Harud.

Els reis nabataeans

Al voltant del 170 aC. C., els reis nabataeans van entrar en els relats apòcrifs de la Bíblia. Aretas vaig perseguir a Jason forçant el seu vol a Europa (segons el Segon Llibre de macabeus 5.8).

Pompeu va intentar, en va, annexionar a la província de Síria el territori dels nabataeans; però només va aconseguir Filadèlfia i algunes ciutats de la Decàpolis.

En aquesta època es va trencar la vella amistat amb els jueus, per tant, els nabataeans que van ajudar els macabeus en més d'una ocasió (segons el Primer Llibre dels Macabeus 5.25 i 9.35), van ser atacats per Alexander Jannaeus, rei i pontífex suprem dels jueus, que se'n van endur algunes ciutats.

Aretas II es va aliar amb Gaza en la seva discòrdia amb ells. Gràcies a l'ajuda dels nabataeans, aquesta ciutat va poder resistir l'atac dels seus enemics.

En certa manera, la terra de Moab va ser colonitzada pels nabataeans. Aleksandr Jannaeus va aconseguir sotmetre'l a un homenatge, sense que el rei nabataea Obodas pogués evitar-ho. Per la seva banda, els romans van continuar les seves incursions en territori nabataea. Aleksandr Jannaeus va ser derrotat més tard prop de Garada –al Gaulanid–gràcies al domini d'aquelles rutes comercials que el rei Obodas encara posseïa.

El seu successor, Aretas III, va governar a Damasc cap al 85 aC.C. Aquesta interferència dels nabataeans va ser malmesa per Pompeu; però es van mantenir segurs gràcies al control i control de les rutes orientals. El general romà va enviar contra la capital dels nabataeans a Scauro, que va arribar a Petra, però només va aconseguir 300 talents que el rei nabataean va pagar amb molt de gust per ser lliure de la presència romana no desitjada. Més tard (55 aC.C.), Gabinius va intentar obtenir algun botí dels nabataeans abans de tornar a Roma, però el que més va aconseguir va ser l'alliberament dels partípcis exiliats.

El rei Malicos I (60-30 aC.C.) va haver de pagar al llegat romà Ventidius una suma heu com a homenatge. Aquest mateix rei nabataea va participar en una lluita contra el fill de l'antipateridumeà, que va gaudir tant de favor a la cort jueva dels hasmoneans. Les primeres baralles amb el que més tard es convertiria en Herodes el Gran tenen lloc al nord del riu Ysaruk, a Diapolis i Canata. Després d'una primera victòria jueva, Herodes va ser derrotat pels nabataeans, però aviat es va venjar, al costat de Filadèlfia, on van patir una forta derrota.

Mapa del llevant meridional ,ca. 830 aC.C. Les regions representades són, d'est a oest i de nord a sud:

Estats fenicis Imperi Assiri Regne d'Israel Regne d'Aramaic de Damasc Regne d'Amon Tribus aramaiques

Filistea Pentàpolis Regne de Judea Regne de Moab Tribus àrabs Regne d'Èdom Tribus nabatees

Amb Aretas IV (9 a.C.-40 dC.C.) el regne nabataeà va assolir el seu punt àlgid. Inicialment va ser antagonitzat pels romans, entre altres raons per haver pujat al tron sense el permís de l'emperador August. Però llavors va ser capaç d'atreure el favor de Roma posant a disposició de Varus un bon contingent d'homes contra una sedició dels jueus. L'enemistat amb el país veí va augmentar quan Herodes Antipas (el tetrarca de Galilea), va repudiar la filla del rei Aretas IV, unint-se a Herodíes, l'esposa del seu germà. Aquesta va ser la veritable raó de la guerra, fins i tot si estava justificada per qüestions frontereres.

Tiberi es va aliar amb els jueus i va ordenar que, vius o morts, Aretas fossin portats a Roma, però l'emperador, Vèlius, llegat de Síria, no va aconseguir atrapar el monarca que va romandre a Petra, sense oblidar els seus dominis del nord a la regió de Damasc. En temps de Caligula (37-41) va ser representat a Damasc per un etnarca que vetllava pels interessos del poble. Va ser durant aquest període que es van produir els fets referits per Pau de Tars en la seva Segona Carta als Corintis 11:32.

Els successors d'Aretas IV van perdre el control de Damasc en temps de l'emperador Neró, tot i que van continuar dominant a Admedeva, la primera ciutat en la ruta de Damasc a Palmira.

Rabel II (71-106) va ser l'últim rei nabataeà. La unificació que s'havia fet al voltant d'aquest regne amb la incorporació de l'últim territori herodià del nord de Yarmouk, hauria de continuar amb normalitat amb l'annexió de l'Aràbia Nabataea a l'Imperi Romà.

Província romana

En temps de l'emperador Trajà, el llegat de Síria, Aulus Cornelius Palma, va ocupar el país el 105, dominant Bosra i Petra. L'any següent el territori nabataeà es va convertir en una província romana administrada per un llegat, amb la Tercera Legió Cirenaica sota el seu comandament. El centre polític estava situat a Bosra, amb una legió esquarterada en aquesta ciutat, que va passar a denominar-se Colònia Nova Trajana. El seu primer governador va ser Claudi Sever i durant el seu govern els soldats romans van construir una carretera d'Eilat a la frontera amb Síria.²

Aquest regne dels nabataeans es va convertir en una província romana amb el nom d'Aràbia Stony, que cobreix el sud de l'actual Jordània i el nord-oest de l'Aràbia Saudita. L'annexió del regne nabataeà va assegurar la continuïtat territorial de l'Imperi Romà entre Egipte i les províncies asiàtiques.

No obstant això, Petra encara mantindria el seu prestigi i en més d'una ocasió seria la residència del llegat romà. En la seva bella necròpolis va ser enterrat Sext Florentinus. Els nabataeans van conservar la peculiaritat del seu dialecte durant molt de temps, tot i que a poc a poc es van anar arabitzant fins al punt que els romans els van identificar amb els àrabs. Així, Estró (XVI.4.18) parla de Petra com la ciutat dels àrabs anomenada Nabataeans.

L'augment de la població i el canvi de circumstàncies històriques van convertir els nabataeans dels nòmades en agricultors pacífics, que es van agrupar en pobles i ciutats. Hi havia nombrosos mitjans de comunicació que els posaven en contacte entre ells, mentre que una xarxa de fortaleses i torres de vigilància els protegia de possibles expedicions enemigues.

Tetràpilon a Palmira.

Excavacions arqueològiques recents han demostrat fins a quin punt han gaudit molt d'organització. No només es van defensar, sinó que també van conrear amb èxit diverses arts i indústries, especialment l'artesanía del cuir, el vidre i la ceràmica. El seu estil molt original, permet a l'arqueòleg distingir-lo amb facilitat. Sota influència hel·lenística també van conrear l'escultura i l'arquitectura.

Transformat el regne nabataeà en una regió fronterera, habitada per destacaments militars d'origen i origen diversos, la seva civilització va disminuir gradualment. El territori nabataeà es va dividir entre la gent del sud, es va reagrupar al voltant de Petra i Hiyr, i els del nord, al voltant de Palmira i Bosra. El comerç es va concentrar en l'antic oasi de Tadmor, per dirigir-se cap a l'oest en les rutes de Damasc, Bosra i Homs (Emesa), fortament guarnit per les tropes romanes.

Palmira va créixer en importància quan els emperadors romans la van prendre com a base per als seus atacs als partisans. Però el 273 els seus habitants van pagar dur per un intent d'independència i dominació sobre les províncies orientals, sota el regnat de curta durada de la famosa reina Zenòbia entre 266 i 272, que va ser un pas més en el procés de dissolució en què havien entrat els nabataeans des de la mort d'Aretes IV.

Referències

? Nabataeans. livius.org. Consultat el 31 d'agost de 2015.

? Millar, Fergus (1992). L'Imperi Romà i els seus pobles veïns. El món mediterrani en l'antiguitat. IV. Segle XXI. p. 323. ISBN 968-23-0886-0.

Control d'autoritats

Dades dels projectes

Wikimedia:

Q220594 Mitjans: Nabataeans

Identificadors GND: 4041013-4

Diccionaris

i enciclopèdies

Britannica

: url

Petra ('piedra'), la capital nabatea esculpida en la roca.

Teatro de Petra esculpido en la roca.

Los nabateos constituyen un antiguo pueblo ismaelita,¹ cuya actividad se desarrolló especialmente al sur y al este de la región palestina (actualmente en Israel y Jordania). La capital, la mayor parte del tiempo, fue Petra, que está situada a 80 km al sudeste del mar Muerto. Su época de mayor esplendor abarca del siglo IV a. C. al I d. C. El casco urbano de Petra se repartía entre las dos riberas del río Uadi Musd, un valle encajonado entre altas rocas. Ciudad almacén de las mercancías que procedentes de Arabia, India y del mar Rojo, eran trasladadas en largas caravanas por las rutas comerciales de la época. La posesión de los principales enclaves por donde esas rutas pasaban era una de los objetivos de los nabateos. Palmira, al norte, fue capital del reino nabateo bajo el efímero reinado de la famosa reina Zenobia, entre los años 266 y 272 d. C. Otra de sus ciudades en el centro de la ruta comercial fue la ciudad de Bosra.

La mayoría de los historiadores identifican a los nabateos con la tribu de Nebayot. Por eso se les relaciona con Ismael de quien aquel era hijo (véase Génesis 25.13, 28.9 y 36.3; y 1 Par 1.29). También se presume que eran árabes de Qahtán. Pertenecían al grupo de los arameos contra quienes combatió Tiglatpileser III (745-727 a. C.).

Asurbanipal también luchó contra ellos en el año 640 a. C. aproximadamente. Unidos a la gente de Qedar resistieron, mandados por el jefe árabe Uabé, hijo del anciano Házá'il. En este tiempo eran eminentemente nómadas y la ley vigente entre ellos les prohibía sembrar trigo, plantar árboles o construir casas. Así mantenían el espíritu trashumante que les era propio.

Hacia el 312 a. C., Antígono ?soberano de Siria y Fenicia?, emprendió una campaña contra los nabateos, que se refugiaron en Petra. Allí gozaron de independencia, sobre todo en la época de mayor debilidad de los seléucidas. La ciudad comercial más importante estaba en Hegra (hoy Madain Saleh), lugar en que se cruzan las rutas del golfo Pérsico ?por Háil y Teima?, del Yemen ?por Yatrib?, del mar Rojo ?por Leuke Kome, en la desembocadura de Uadi el-Harud?.

Los reyes nabateos

Hacia el 170 a. C., los reyes nabateos entraron en los relatos apócrifos de la Biblia. Aretas I persiguió a Jasón forzando su huida a Europa (según el Segundo libro de los macabeos 5.8).

Pompeyo intentó, inútilmente, anexionar a la provincia de Siria el territorio de los nabateos; pero solo consiguió Filadelfia y algunas ciudades de la Decápolis.

Por este tiempo se rompió la antigua amistad con los judíos, y así los nabateos que ayudaron en más de una ocasión a los macabeos (según el Primer libro de los macabeos 5.25 y 9.35), se vieron atacados por Alejandro Janneo, rey y sumo pontífice de los judíos, que les arrebató algunas ciudades.

Aretas II se puso del lado de Gaza en su discordia con aquellos. Gracias a la ayuda de los nabateos, esta ciudad pudo resistir el ataque de sus enemigos.

En cierto modo, la tierra de Moab estaba colonizada por los nabateos. Alejandro Janneo consiguió someterla a tributo, sin que el rey nabateo Obodas I pudiese impedirlo. Por su parte, los romanos continuaron sus incursiones por el territorio nabateo. Más tarde Alejandro Janneo fue derrotado cerca de Garada ?en la Gaulanítide? gracias al dominio de esas rutas comerciales que el rey Obodas I aún poseía.

Su sucesor, Aretas III gobernó en Damasco hacia el año 85 a. C. Esta injerencia de los nabateos era mal vista por Pompeyo; pero ellos se mantenían seguros gracias al control y dominio de las rutas del este. El general romano envió contra la capital de los nabateos a Escauro, que llegó hasta Petra, pero solo consiguió 300 talentos que el rey nabateo pagó gustosamente con tal de verse libre de la poco grata presencia romana. Más tarde (55 a. C.), Gabinio intentó obtener algún botín de los nabateos antes de volverse a Roma, pero lo más que consiguió fue la liberación de los partos exiliados.

El rey Malicos I (60-30 a. C.) tuvo que pagar al legado romano Ventidio una fuerte suma en concepto de tributo. Este mismo rey nabateo entabló lucha contra el hijo del idumeo Antípatro, que tanto favor gozaba en la corte judía de los asmoneos. Las primeras refriegas con el que sería más tarde Herodes el Grande tienen lugar al norte del río Yarmuk, en Diáspolis y Canata. Después de una primera victoria judía, Herodes fue vencido por los nabateos, pero pronto tomó la revancha, junto a Filadelfia, donde aquellos sufrieron una fuerte derrota.

Mapa del sur del Levante mediterráneo, ca. 830 a. C. Las regiones representadas son, de este a oeste y de norte a sur:

Estados fenicios Imperio asirio Reino de Israel Reino de Arameo de Damasco Reino de Amón Tribus arameas

Pentápolis filistea Reino de Judea Reino de Moab Tribus árabes Reino de Edom Tribus nabateas

Con Aretas IV (9 a. C.-40 d. C.) el reino nabateo alcanzó su máximo esplendor. Inicialmente estaba enemistado con los romanos, entre otras razones por haber subido al trono sin autorización del emperador Augusto. Pero luego supo atraerse el favor de Roma poniendo a disposición de Varus un buen contingente de hombres contra una sedición de los judíos. La enemistad con el país vecino aumentó cuando Herodes Antipas (el tetrarca de Galilea), repudió a la hija del rey Aretas IV, uniéndose con Herodías, la esposa de su hermano. Este fue el verdadero motivo de la guerra, aunque se justificara con cuestiones fronterizas.

Tiberio se puso de parte de los judíos y ordenó que, vivo o muerto, Aretas fuese llevado a Roma, pero muerto el emperador, Vitelio, legado de Siria, no consiguió apresar al monarca que permaneció en Petra, sin olvidar sus dominios del norte en la región damascena. En tiempo de Calígula (37-41) estuvo representado en Damasco por un etnarca que

veló por los intereses del pueblo. En este periodo ocurrieron los hechos a que se refiere Pablo de Tarso en su Segunda carta a los corintios 11.32.

Los sucesores de Aretas IV perdieron el control de Damasco en tiempos del emperador Nerón, aunque siguieron dominando en Admedeva, la primera población en la ruta de Damasco a Palmira.

Rabel II (71-106) fue el último rey nabateo. La unificación que se había realizado alrededor de este reino por la incorporación del último territorio herodiano del norte de Yarmuk, debería proseguir normalmente con la anexión de la Arabia nabatea al Imperio romano.

Provincia romana

En tiempos del emperador Trajano, el legado de Siria, Aulo Cornelio Palma, ocupó el país en el año 105, dominando Bosra y Petra. Al año siguiente el territorio nabateo quedó convertido en provincia romana administrada por un legado, con la Tercera Legión Cirenaica a su mando. El centro político se situó en Bosra, con una legión acuartelada en esta población, que pasó a llamarse Colonia Nova Trajana. Su primer gobernador fue Claudio Severo y durante su mandato los soldados romanos construyeron una calzada que iba desde Eilat hasta la frontera con Siria.²

Este reino de los nabateos se convirtió en provincia romana con el nombre de Arabia Pétreá, que abarca el sur de la actual Jordania y el noroeste de Arabia Saudí. Con la anexión del reino nabateo se aseguró la continuidad territorial del Imperio romano entre Egipto y las provincias asiáticas.

No obstante, Petra seguiría conservando su prestigio y en más de una ocasión sería la residencia del legado romano. En su bella necrópolis fue enterrado Sextus Florentinus. Los nabateos conservaron la peculiaridad de su dialecto por mucho tiempo, aunque poco a poco se fueron arabizando hasta el punto de que los romanos los identificaban con los árabes. Así Estrabón (XVI.4.18) habla de Petra como la ciudad de los árabes llamados nabateos.

El aumento de población y el cambio de circunstancias históricas fueron convirtiendo a los nabateos de nómadas en pacíficos agricultores, que se agruparon en pueblos y ciudades. Existían numerosas vías de comunicación que los ponían en contacto entre sí, mientras que una red de fortalezas y torres de guardia les protegían de posibles expediciones enemigas.

Tetrapylon en Palmira.

Las recientes excavaciones arqueológicas han mostrado hasta qué punto gozaban de una gran organización. No se limitaron a defenderse, sino que también cultivaron con éxito diversas artes e industrias, especialmente la artesanía del cuero, vidrio y cerámica. Su estilo muy original, permite al arqueólogo distinguirlo con facilidad. Bajo la influencia helenística cultivaron también la escultura y la arquitectura.

Entrada de una sepultura nabatea en Madain Saleh, Al Ula, Arabia Saudí.

Trasformado el reino nabateo en región fronteriza, habitada por destacamentos militares de procedencia y origen diverso, fue decayendo paulatinamente su civilización. El territorio nabateo se dividió entre la gente del sur, reagrupada

alrededor de Petra y Hiyr, y las del norte, en torno a Palmira y Bosra. El comercio se concentró en el antiguo oasis de Tadmor, para dirigirse al oeste por las rutas de Damasco, Bosra y Homs (Emesa), fuertemente guarnecidas por las tropas romanas.

Palmira creció en importancia cuando los emperadores romanos la tomaron como base para sus ataques contra los Partos. Pero en 273 sus habitantes pagaron duramente una tentativa de independencia y de dominio sobre las provincias orientales, bajo el efímero reinado de la famosa reina Zenobia entre los años 266 y 272, lo que constituyó un paso más en el proceso de disolución en que el pueblo nabateo había entrado desde la muerte de Aretas IV.

Referencias

? «Nabataeans». livius.org. Consultado el 31 de agosto de 2015.

? Millar, Fergus (1992). El imperio romano y sus pueblos limítrofes. El mundo mediterráneo en la Edad Antigua. IV. Siglo Veintiuno. p. 323. ISBN 968-23-0886-0.

Control de autoridades

Proyectos Wikimedia

Datos: Q220594

Multimedia: Nabataeans

Identificadores

GND: 4041013-4

Diccionarios y enciclopedias

Britannica: ur